

Για την Έρευνα και την Τεχνολογία

Συνέχεια από το προηγούμενο
Επειδή όμως η κυβέρνηση, κάθε φορά που κάποιος πολίτης δεν χειροκροτεί το έργο της διαβλέπει σε μια κριτική αρχών και διαδικασιών, τον μιανό «δάκτυλο» αντιπολιτευτικών συμφερόντων κι επειδή στα τρία χρόνια της θητείας της, δεν μας έπεισε ότι για τα εθνικής σημασίας και κλίμακας προβλήματα, όπως άλλωστε η Παιδεία και η Έρευνα, (ας ξεχάσουμε για λίγο τον εκδημοκρατισμό των δομών και των λειτουργιών της δημόσιας ζωής, την κάθαρση, το Μπόλαρη, τις πυρκαγιές, την επιβράβευση των βασανιστών και την τιμωρία των δημοκρατικών πολιτών και μια σειρά άλλα καυτά εθνικά προβλήματα) μπορεί να αρθεί στο ύψος της Γαλλικής δημοκρατίας που στα αντίστοιχα εθνικά προβλήματα, συζήτησε κι ομοφώνησε κυβέρνηση κι Αντιπολίτευση στη βάση των θέσεων των μαζικών κοινωνικών φορέων για μια εθνική πολιτική Παιδείας και Έρευνας.

Θ' αναγκαστούμε να επιστημάσουμε και τα «κατ' άρθρον» που εικονογραφούν πιστότερα ίσως τις προθέσεις της μέσα απ' αυτό το Σχέδιο Νόμου.

Και πρώτα - πρώτα η αιτιολογική έκθεση του Σ.Ν. είναι μάλλον από «άλλο ανέκδοτο».

Συγκεκριμένα λέει ότι δια του προτεινομένου Σχεδίου Νόμου, επιχειρείται η άρση των σοβαρότερων εμποδίων δια την ανάπτυξιν των ερευνητικών προσπαθειών της χώρας τα όποια οφείλονται κυρίως:

- Εις την έλλειψιν προσανατολισμού και ουσιαστικού προγραμματισμού και εις την αδυναμία του υπάρχοντος

μηχανισμού να διαδραματίσει συντονιστικόν ρόλον.

- Εις την έλλειψιν εναρμονίσεως των προγραμμάτων ερεύνης προς τα αναπτυξιακά προγράμματα της χώρας.

- Εις τον χαμηλόν βαθμόν χρηματοδοτήσεως των ερευνητικών προσπαθειών και εις τας πολύπλοκους διαδικασίας διαθέσεως και διαχειρίσεως των κονδυλίων ερεύνης εις τους φορείς εκτελέσεως των προγραμμάτων.

- Εις τον κατακερματισμόν των ερευνητικών ιδρυμάτων και προσπαθειών.

- Εις την περιωρισμένην αν μη ανύπαρκτο ερευνητική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέως οφειλομένην μέχρις ενός σημείου, εις την έλλειψιν καταλλήλων κινήτρων και εις την μεθόδευσιν ενεργοποίησεως αυτού.

Τέλος, δια της καθιερώσεως αποδοτικής διαδικασίας εις το ερευνητικόν κύκλωμα προσδιορισμού των στόχων, διαμορφώσεως των προτάσεων, αξιολογήσεως των προγραμμάτων, χρηματοδοτήσεως, παρακολουθήσεως της εκτελέσεως και αξιοποίησεως των αποτελεσμάτων επιδιώκεται γόνιμος συνεργασία μεταξύ της διοικήσεως και των φορέων εκτελέσεως των προγραμμάτων με αποτέλεσμα την καλλιτέραν αξιοποίησιν των διατιθεμένων δια την έρευναν ανθρωπίνων και λοιπών πόρων».

(Η καθαρεύουσα ίσως να οφείλεται στο γεγονός ότι ο κ. Ράλλης συμμετείχε στη σύνταξη του Σ. Ν. υπό την ιδιότητα του σαν υπουργού Προεδρίας και όχι Παιδείας).

Πως τώρα θα επιτευχθεί αυτή η «άρσις». Μα πολύ απλά. Με τη

μαγική φράση:

«Δια την προώθησιν της Επισημονικής Ερεύνης και Τεχνολογίας καταρτίζεται Εθνικόν Πρόγραμμα Ερευνών και Τεχνολογίας» (Άρθρο 1).

Τώρα, το πώς, το με ποιες διαδικασίες συμμετοχής του λαού και των μαζικών κοινωνικών οργανώσεων του τόπου και των πολιτικών δυνάμεων, πού δεν βρίσκονται στην εξουσία φαίνεται ότι δεν έχει καμιά σημασία για την κυβέρνηση πού με το άρθρο 2 του Σ.Ν. μονοπωλεί για τον εαυτό της όλες τις θέσεις της «Επιτροπής Επισημονικής Έρευνας και Τεχνολογίας», λες και δεν υπάρχει κανένα θέμα πού να ευαισθητοποιεί στον τομέα της Έρευνας και της Τεχνολογίας, τους υπόλοιπους Έλληνες και τους φορείς τους, και σαν να είναι η έρευνα κομματικό φέουδο και τα προγράμματα της σ' εθνική κλίμακα να πρέπει ν' αλλάζουν κατά εκατόν ογδόντα μοίρες όταν ο λαός επιβάλλει κυβερνητική αλλαγή. Και ακόμα, πάνω σε ποιες βάσεις, και σε ποια στοιχεία από-γραφής της αντικειμενικής φυσικής και κοινωνικο-οικονομικής πραγματικότητας της χώρας μας θα στηριχθεί αυτό το πρόγραμμα;

Η δυναμική, ενδεχόμενη συμμετοχή εκπροσώπων επιστημονικών οργανώσεων στα - με μηχανιστική λογική - αυστηρά εννεαμελή «γνωμοδοτικά συμβούλια» (άρθρ. 5) με κανένα τρόπο δεν βελτιώνει την εικόνα των πραγμάτων.

Ο κατακερματισμός των αναπτυξιακών ιδρυμάτων και προσπαθειών, που θεωρείται εμπόδιο στην αιτιολογική έκθεση θεσμοθετείται πανηγυρικά στο άρθρο 3 1 (ια).

Σε νεφελώδη Προεδρικά Διατάγματα, σε μελλοντικές αποφάσεις του Πρωθυπουργού και του υπουργού Συντονισμού ή του Υπουργικού Συμβουλίου, επαφίεται η αντιμετώπιση βασικών διαρθρωτικής λειτουργικής σημασίας προβλημάτων, που μπορούν να θάψουν στη γένεση της κάθε αισιόδοξη, ακόμα και κυβερνητική προοπτική (Άρθρα 3)4, 4)2, 7, 12, 17, 18).

Διορισμοί, αμοιβές και διοικητική και διαχειριστική διεκπεραίωση γίνονται «κατά παρέκκλισης των πάντων». (Άρθρα 8, 11)4, 13)γ, 13) δ) κι αποθεώνονται στο άρθρο 14)1 όπου ή διαχείριση των κονδυλίων γίνεται «κατά παρέκκλιση των δια τάξεων του Δημοσίου Λογιστικού, Κρατικών Προμηθειών, ΚΑΜΠΔΕ, αναθέσεως έργων ή εργασιών, ως και πάσης άλλης γενικής ή ειδικής διατάξεως».

Αλλά επειδή μπορεί να ξέφυγε καμιά δυνατότητα παρέκκλισης, συνεχίζει το Σ.Ν. στο άρθρο 14)2: «αι ως άνω παρεκκλίσεις επεκτείνονται και εις τους φορείς του προγράμματος ερευνών».

Συγκροτείται μια παντοδύναμη, ελεγχόμενη υπηρεσία γραφειοκρατική τροχοπέδη αλλά και ενδιαφέρον ενδιαίτημα, ενδεχόμενα για «ημετέρους».

Τέλος το Σ.Ν. προσβλέπει μ' εμπιστοσύνη στην ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην Έρευνα, στις συνθήκες της δράσης της στη σημερινή Ελλάδα, (για να μεθοδευθεί νέα «κίνητροποίησή» της με φερονολογικές απαλλαγές για τα «ερευνητικά προγράμματα» των μονοπωλίων), στην ανάθεση κυβερνητικών προγραμμάτων ακόμα και σε αλλοδαπούς, κλπ,

Αυτά, πολύ σύντομα, με πολλή θλίψη και καθόλου χαιρεκακία.

Αν κάποιος αρμόδιος, θεωρήσει αρνητική αυτή την κριτική κι αποτολμήσει να ρωτήσει «μα, τι επιτέλους εσύ προτείνεις; κι αν δεν το έχεις ακόμη καταλάβει, δια βάζοντας προσεχτικά και καλόπιστα το κείμενο τούτο, θα είχα να πω:

Ας εμπιστευθεί, έστω και μια φορά η κυβέρνηση τις Εθνικές Δυνάμεις.

Ας ζητήσει, έστω και μια φορά να συντάξει από κοινού με την Αντιπολίτευση ένα Σχέδιο Νόμου, στα εθνικής σημασίας προβλήματα πού έχουν ζωή και πέρα απ' τη θητεία της.

Ας ζητήσει, έστω και μια φορά απ' τους κοινωνικούς φορείς και τις επιστημονικές οργανώσεις (στους οποίους σύμφωνα με την απλή αριθμητική, λογικά, θα πρέπει να εκφράζεται, σύμφωνα με τη δύναμη της λαϊκής της βάσης) να της προτείνουν λύσεις καθολικά εθνικά παραδεκτές.

Γιατί (κι αυτό είναι σίγουρο), ή Λαϊκή της εντολή ήταν να διαχειρίζεται τα κοινά δημοκρατικά, και τουλάχιστον ορθολογικά «κατά παρέκκλιση».

Αθήνα 29.8.77 Δ.Κ.Ρ.

Υ. Γ. Θα παρακαλούσα τον κ. Ράλλη σαν υπουργό Παιδείας να διαβάσει το Σ.Ν. που συνέταξε σαν υπουργός προεδρίας. Πιστεύω ότι ο ίδιος ακόμη θα το έκανε αγνώριστο απ' τις διορθώσεις στην ουσία, στη γλώσσα αλλά και στην ιεράρχηση της προώθησης τους σε σχέση με το Νόμο - Πλαίσιο για τα Α.Ε.Ι.

Δ.Κ.Ρ.